

Tiplijst samen lezen met een leesblad uit *Kinderen leren lezen*¹ voor de begeleider

Deze tiplijst is gemaakt voor begeleiders in de situatie dat scholen wekelijks een nieuw blad meegegeven aan de kinderen om te oefenen.

Uitleg

Woorden: boven de dikke streep zijn woorden die in het verhaaltje voorkomen. Onder de dikke streep zijn woorden uit dezelfde categorie maar dan moeilijker. En daar staan ook vaak woorden uit eerder behandelde categorieën. Voor lezers met moeite: oefen met de woorden boven de dikke streep. Voor ervaren lezers: oefen met alle woorden. Vraag de leerkracht van je kind wat het beste werkt.

Er zijn een kinderen, die nog spellend lezen. Dat is niet erg. We helpen de kinderen door het woord ineens uit te spreken, of de klanken langgerekt 'aan elkaar te zingen'. De letters worden hierbij langer aangehouden, en zoveel mogelijk aan elkaar geplakt bij het uitspreken. Help gerust door moeilijke klanken bij hapering voor te zeggen. Het is belangrijk dat de drempel niet te hoog is en de kinderen lezen leuk (gaan/blijven) vinden, in plaats van dat ze het uitsluitend als worsteling ervaren!

Dag 1 en dag 2

Begin de eerste twee dagen met de woordrijtjes en geef een heldere leesinstructie: dit zie je, dat zeg je dan. Oefen de uitspraak, cluster. Op de meeste leesbladen hebben we de woorden al in een lekker ritme bij elkaar in een rijtje gezet.

Schrijf een paar moeilijkste woorden op bijvoorbeeld op een whiteboardje of klein schoolbordje. Dan worden ze extra vaak gelezen.

Nb laat de kinderen deze woorden niet opschrijven, ze leren deze woorden later pas spellen. Leg liever geen leesprincipes uit (!!!). Dus bijvoorbeeld dat je 'speeeelen' moet zeggen als er in de ogen van de kinderen 'spellen' staat. Dat uitleggen doet de leerkracht in de klas – we spreken dan allemaal dezelfde lees- en spellingtaal; dat is met name voor kinderen die het nog moeilijk vinden minder verwarrend.

Het is handig, als je wél aan de leestaal van de kinderen refereert. Die 'leestaal' – de 'leescategorieën' – staan steeds bovenaan het leesblad genoemd.

Wissel af en varieer in werkvormen.

- In een treintje: dan lees je om en om een woord
- Per rijtje: dan lees je om beurten een rijtje
- Samen: je leest tegelijk
- Na-apen: dan lees je een woord op een bepaalde manier en de volgende leest het volgende woord ook op die manier (denk aan deftig, boos, zachtjes enz.) Na een tijdje wissel je om.
- 1-1-2: eerst de een, dan de ander, dan samen

¹ Wijnbergh, A & Gelder, I. van (2018), *Leesbladen Kinderen leren lezen*. Utrecht: BVS-schooladvies.

- Van links naar rechts: dan leg je een blaadje onder de woorden en lees je niet per rijtje van boven naar beneden, maar van links naar rechts (voor als kinderen de rijtjes uit hun hoofd kennen)
- Inhalen: kind leest een afgesproken aantal woorden en de ander begint iets later en probeer het kind voor het einde nog in te halen. (niet te vaak doen, omdat ze hier soms erg slordig van gaan lezen)
- Gebruik de techniek DIKI lezen (hieronder uitgelegd)
- Knuffellezen (laat kinderen een verhaal aan hun knuffel voorlezen).

DIKI lezen (Doorlezen, Individueel – Koor – Individueel)

Doorlezen: dan leest het kind stil. Jij geeft een raadseltje op, bijvoorbeeld 'wat van deze woorden op het blad weegt meer dan een olifant? Of: welk woord is ook lekker om op te eten?'

Individueel: het kind kiest een rijtje uit en leest het eerst stil en daarna voor.

Koor: jullie lezen het samen in koor.

Individueel: het kind leest het rijtje in een keer met een mooie voorleesstem.

Dag 3, 4 en 5

Neem de volgende drie dagen de lopende tekst erbij.

Wat je moet weten: herhaald lezen is meest effectief wanneer je dat 3-5 keer doet.

Als een kind hapert of aarzelt:

Laat niet raden, zeg voor- praat over de inhoud van de tekst.

Lezen is een 'doorgaande beweging', voorkom dat kinderen in stilte naar een woord gaan zitten turen.

Gebruik de techniek DIK lezen (Doorlezen, Individueel – Koor):

Doorlezen: dan leest het kind stil het verhaaltje. Jij geeft raadseltjes op die je in de tekst terug kunt lezen, bijvoorbeeld 'waar woont Karst?, of welke dieren komen er voor in dit verhaal?'

Als het kind nog moeite heeft met lezen: lees eerst het verhaal in zijn geheel voor en laat je het kind mee wijzen.

Individueel: Jij leest een stukje voor en het kind leest het daarna ook voor. Gebruik intonatie, laat merken dat je begrijpt waar het over gaat.

Koor: jullie lezen het verhaaltje samen in koor.

Op deze dagen kan je ook kijken naar de woorden onder de dikke streep.

Wanneer school vraagt of je meer tempo in het lezen wil krijgen:

- Tempo lezen: kijk hoeveel woorden je in 15 seconden kan lezen. Verbeter je eigen record. Nb neem hiervoor een leesblad speciaal voor het tempo lezen, doe dit niet met de bladen die ze juist aan het oefenen zijn, anders gaan ze teveel raden.